

BOSNA-HERSEK FOTOĞRAFLARI

İslâm Tarihi, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi (IRCICA) tarafından TC Kültür Bakanlığı'nın katkıları ile düzenlenen "Bosna Hersek Fotoğrafları Sergisi" evvelsi gün Yıldız Sarayı Çift Kasrı'nda açıldı. Sergide Bosna Hersek'in önceki ve şimdiki durumunu gösteren fotoğraflar yer alıyor.

Açılış töreninde IRCICA Genel Direktörü Prof.Dr. Ekmeleddin İhsanoğlu ile Bosna-Hersek'in Ankara Büyükelçisi Hairudun Somun birer konuşma yaparken, IRCICA'nın şu anda Bosna-Hersek İslâm Mimarisi Koruma Projesi Sorumlusu görevini üstlenen-Mostar Üniversitesi'nden Prof. Dr. Amir Pasiç de "Savaş Öncesi ve Sonrası'nda Bosna-Hersek Mimarîsi" konusunda slayt gösterili bir konferans verdi.

Sergideki fotoğraflar hakkında ise bir şey söylemek çok zor, çünkü onlara bakarken herşeyi unutuyor, kendinizi bir an Bosna-Hersek'teki olayların içinde buluyor ve birşey yapamamanın acizliğini yaşıyorsunuz... Niçin kültür mirasımız yok ediliyor?... İnsanlar öldürülüyor? Geride kalacak tek miras tarih, kültür ve bırakılacak bir isim değil midir?... O halde neden bütün bu acılar, yıkılışlar...? Gelin isterseniz bunların cevabı olacak konuşmaları kısaca özetliyeyim.

NELER SÖYLEDİLER?

IRCICA Genel Direktörü Prof.Dr. Ekmeleddin İhsanoğlu, serginin açılışında yaptığı konuşmada, demokrasinin beşiği olan Avrupa'nın ortasında bir yıldan beri devam eden savaşın, tarihin en karanlık perdelerinden biri olduğunu ifade etti.

Merkezin Bosna-Hersek konusunda yaptığı çalışmaları da kısaca özetleyen İhsanoğlu, Bosna Hersek'in insanî, millî ve kültürel varlığının Sırp'lar tarafından yok edilmesi faciasının durdurulmasında milletlerarası camianın aciz kalmasının, dünyadaki barışın sağlanması için beslenen ümitleri de zayıflatmış olduğunu söyledi.

Bosna Hersek'in Ankara Büyükelçisi Hairudun Somun da Sırp'ların amacının Bosna'daki tarihî mirası, anıtları yakıp yıkmak ve müslümanları yok etmek olduğunu belirtti. Orada ya-

Bosna-Hersek fotoğrafları sergisinin açılışında Bosna-Hersek İstanbul Büyükelçisi Hayrettin Somun, IRCICA Genel Direktörü Prof. Dr. Ekmeleddin İhsanoğlu ve Yayın Projesi Sorumlusu Dr. Amir Pasiç birer konuşma yaptılar.

Yıldız Sarayı Çift Kasrı'nda açılan "Bosna-Hersek Fotoğrafları Sergisi" 18 Haziran tarihine kadar sürdü.

şanan olaylarla ilgili görüşlerini dile getiren Somun ayrıca buradaki katliama Sırp fanatiklerinin yanısıra Hırvatlar'ın da katıldığı ve Mostar'da çok büyük facialar yaşandığını ilave etti.

Bosna Hersek İslâm Mimarisi Koruma Projesi sorumlusu olan Prof.Dr. Amir Pasiç de, Büyükelçi Somun'un görüşlerine katıldığını ve katliamın esas amacının müslümanların anıt ve kitaplarının teker teker yok edilmesi olduğunu vurguladı.

600 YILLIK GEÇMİŞ

Bosna-Hersek'te bir yıldır yaşan-

makta olan soykırım ve insanlık dramının yanısıra 600 yıllık geçmişe dayanan sivil ve dinî mimarimizin de özellikle yerle bir edilmesini bir kin kuma ve kompleks gösterisi olarak niteleyebiliriz. Fakat bu kin maalesef çok ağır bir bedelle ödeniyor. 600 yıllık egemenliğin bir kültür koleksiyonu olan camiler, medreseler, hanlar, köprüler, çarşılar ve Türk evleri özetle 600 yıllık Osmanlı kültür birikimi yok ediliyor. 130 bin kişi katlediliyor ama kimse bir şey yapmıyor, seyirci kalıyordu... Sırbistan Cumhurbaşkanı Miloseviç ise bir gazeteye vermiş olduğu demecinde ▶

bunun sebebini gayet açık bir dille ve tek kelimedede özetliyordu: "**Osmanlı ruhu bizi tehdit ediyor.**" Bu da demektir ki sayın konuşmacıların da belirttikleri gibi Osmanlı'yı onlara hatırlatacak herşeyi yok edecekler. Çünkü oradaki kültür mirası onları korkutuyor... Bütün bu olaylar karşısında ise dünya kamuoyu sadece kınamakla yetiniyor, hiçbir şey yapmıyordu.

İşte bütün bu olayların üzerine Bosna-Hersek'te yaşanan içler acısı bu dramı bütün dünyaya duyurmak için kuruluşlar ellerinden geleni yapmaya başladılar. Basın ve TV yoluyla da burada yapılan tahribatlar ve katliamlar gözler önüne serildi. Konu ile ilgili sergiler açıldı, konferanslar verildi ve olay yerli ve yabancı basın kaynaklarında

geniş bir şekilde yer almaya başladı.

Başta **IRCICA** olmak üzere **Türkiye Tarihi Evleri Koruma Derneği**'nden Alarko Eğitim Hizmetleri'ne kadar bütün kuruluşlar olayı ele aldı ve sonunda bütün bu çabaları UNESCO da destekledi ve **ICPICH** de devreye girdi.

IRCICA'NIN ARAŞTIRMA VE YAYIN PROJESİ

IRCICA; daha Bosna-Hersek'te savaşın başlangıcından itibaren, ele almış bulunduğu geniş kapsamlı bir araştırma ve yayın projesi çerçevesinde, yaşamakta olan katliamın büyüklüğüne işaret etmeye ve Bosna-Hersek'te yok edilen kültür ve mimarî mirasın önemi-

ne ve korunması gereğine dünya kamuoyunun dikkatini çekmeye çalışıyordu. Hatta bu çerçevede de **Merkez Haber Bülteni**'nce "**Bosna-Hersek**" konulu özel bir sayı yayınlamakla bütün dünyaya geniş bir şekilde dağıttı.

Yine aynı proje çerçevesinde **IRCICA** Nisan 1993'te Pakistan'da yapılan **21.İslâm Ülkeleri Dışişleri Bakanlığı Toplantısı** sırasında da bu konuda bir fotoğraf sergisi açtı. Böylece milletlerarası kuruluşlar ve bütün dünyanın ilgili kuruluşları nezdinde yaptığı girişimler, yayınladığı ve sergilediği belgelerle **IRCICA** kendi faaliyetleri sahası içinde, Bosna-Hersek'te yıkılan kültür ve mimarî mirası konusunda faaliyete geçen ilk milletlerarası kuruluşlardan biri oldu.

■ ■ ■

ŞEHİR KATLIAMI SERGİSİ

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Komisyonu (UNESCO) Merkezi'nde Saraybosna ve Mostar'la ilgili savaş ve yıkım fotoğraflarının yer aldığı "Urbicid-Şehir Katliamı Sergisi" açıldı. Serginin amacı, tarihî Mostar ve Saraybosna şehirlerinin bombardıman sonucu uğradığı korkunç tahribatı herkese duyurmak.

Çok sayıda Osmanlı dönemine ait eserlerin bulunduğu iki şehrin **UNESCO**'nun "**Korunacak Şehirler Listesi**"nde yer aldıkları halde Sırp ve Hırvat kuvvetlerinin hunharca saldırısına uğrayarak yıkıma uğratıldığı sergilenen fotoğraflarda da açıkça görülüyor.

Bu arada Sırp vahşetini kınamak üzere yapılan çalışmalar sadece sergilerle de sınırlı kalmıyor. Geçen günlerde **İslâm Konferansı Teşkilatı** ile **UNESCO** arasında da Bosna-Hersek'teki İslâmî abide, cami, kütüphane ve diğer karakteristik yapıların kurtarılmasına yönelik bir anlaşma yapıldı.

■ ■ ■

SUSURLUK'A AMFİTİYATRO

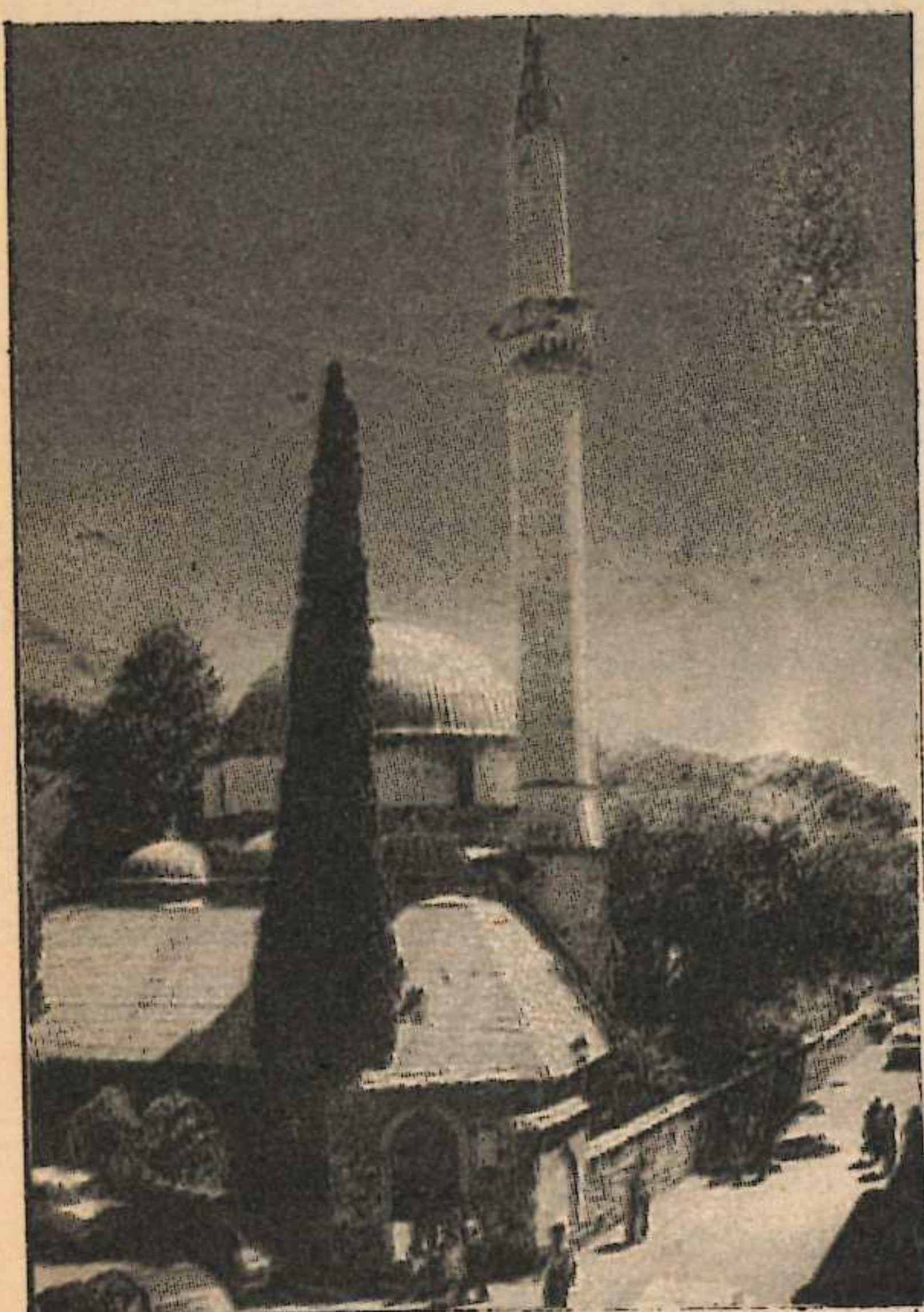
Balıkesir'in **Susurluk** ilçesinde belediye tarafından bir "**amfiteyatro**" yaptırılacak.

Konu ile ilgili bilgi veren Susurluk Belediye Başkanı **Tahsin Bozoğlu**, 6.5 dönüm alana kurulacak amfiteyatronun inşası sırasında, taş işçiliği ve

TÜRK EDEBİYATI

Koski Mehmet Paşa Camii'nin savaştan önceki ve sonraki hali.

Hacı Mehmed Karagöz Bey Camii'nin savaştan önceki ve sonraki hali.

